

Rapport

p class="c2">**KLACHT**

Verzoekster klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht zijn opgetreden nadat haar was verzocht om op 4 oktober 2005 te verschijnen op het politiebureau te Nieuwegein in verband met haar acties tegen de in de nabijheid van haar woonhuis aanwezige tankautomaat. Verzoekster klaagt er met name over dat:

zij bij aankomst op het bureau werd aangehouden;

de politie haar niet van 9:00 tot 15:31 uur, maar tot 16:00 uur heeft vastgehouden;

het noodzakelijk werd geacht dat zij werd vastgehouden;

het noodzakelijk werd geacht dat zij werd gefouilleerd;

zij tijdens haar vasthouding moest stilzitten en niet mocht bewegen;

zij, dan wel haar echtgenoot, is bedreigd met doorzoeking van haar huis.

Verder klaagt zij erover dat een met naam genoemde politieambtenaar op de dag van haar aanhouding met de beheerder van het tankstation is gaan lunchen.

Verzoekster klaagt erover dat een met naam genoemde officier van justitie te Utrecht aan het regionale politiekorps Utrecht een bevel tot haar aanhouding heeft afgegeven.

Beoordeling

Algemeen

Verzoekster woont dichtbij een tankstation waar plastic handschoentjes klaarliggen voor gebruik door automobilisten. Veel van deze wegwerphandschoentjes slingerden rond in de omgeving van het onbemande tankstation. Verzoekster stuurde op 10 april 2005 een brief naar de gemeente Nieuwegein over deze problematiek. De gemeente gaf de klacht over de vervuiling door aan de vereniging van eigenaren van het betreffende bedrijventerrein maar kon zelf niets betekenen voor verzoekster. De problematiek van de handschoentjes stopte niet. Verzoekster heeft toen besloten om zelf in actie te komen. Ze heeft regelmatig de doosjes plastic handschoenen weggehaald.

Op 26 juli 2005 zag een politiemedewerker in vrije tijd dat bij het betreffende tankstation een vrouw handschoenen wegnam. De politieagent zag een aandachtsvestiging van de eigenaar van het tankstation en de politie, waarin werd gesproken over de ontvreemding van handschoenen. Hij noteerde het kenteken en merk en type auto. De politieagent besepte op dat moment dat hij getuige was van de diefstal en hij maakte een proces-verbaal van bevindingen op. In zijn proces-verbaal vermeldde de politieambtenaar

dat mevrouw iets zei in de trant van 'sinds maart een actie'.

De beheerder van het tankstation in kwestie zag op 30 september 2005 zelf dat verzoekster doosjes handschoenen wegnam. Hij sprak haar persoonlijk aan op de diefstal en belde de politie. Deze kon op dat moment echter niet komen.

Op verzoek van de politie te Nieuwegein gaf de officier van justitie op 30 september 2005 een bevel tot aanhouding buiten heterdaad. Daarop heeft politieambtenaar K verzoekster telefonisch uitgenodigd om op 4 oktober naar het politiebureau te komen in verband met deze kwestie. Zij meldde zich om 9 uur en werd door de behandelend politieambtenaar Q. aangehouden en voorgeleid aan hulpofficier van justitie R. Vanaf 11.30 uur werd ze ongeveer anderhalf uur verhoord. Daarna heeft ze nog enkele uren op het bureau moeten blijven. Omdat ze tekeer ging tegen insluiting in een kleine ophoudkamer en fouillering heeft ze die tijd in een ruimer kantoorvertrek mogen doorbrengen en is van fouilleren afgezien. Ze is in de loop van de middag met een dagvaarding heengezonden.

Verzoekster heeft zich bij de politie beklagd over de gang van zaken rond haar aanhouding. De korpsbeheerder verklaarde alleen de klacht over de lange duur van het vasthouden op het politiebureau gegrond. Daarop wendde zij zich tot de Nationale ombudsman.

I. Ten aanzien van het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding door de officier van justitie

Bevindingen

1. Verzoekster is van mening dat zij ten onrechte is aangehouden. Volgens verzoekster was daar geen reden voor.

Om deze klacht te beoordelen heeft de Nationale ombudsman niet alleen gekeken naar de rol van de politie, maar ook van die van de officier van justitie. Voor aanhouding was namelijk diens tussenkomst noodzakelijk nu geen sprake was van ontdekking op heterdaad.

2. In antwoord op vragen van de Nationale ombudsman over de informatie die de officier van justitie ter beschikking had bij het geven van een bevel tot aanhouding buiten heterdaad, schreef de minister van Justitie:

"De officier van justitie N. heeft kennis gekregen van de zaak tegen verzoekster tijdens de week waarin hij piketdienst had. In een week van piketdienst krijgt de betreffende officier van justitie alle telefoontjes van de politie en neemt beslissingen die alleen door een officier van justitie kunnen worden genomen zoals beslissingen tot aanhouding buiten heterdaad.

Uit de beknopte piketaantekeningen van de officier van justitie blijkt dat hij op vrijdag 30 september 2005 is gebeld door de politie Nieuwegein, met het verzoek om toestemming te geven voor de aanhouding buiten heterdaad van verzoekster. Verzoekster werd verdacht van diefstal van tankhandschoenen ter waarde van ruim € 800. Dit stond op video en verteld werd dat er twee getuigen waren, onder wie een verbalisant. Daarnaast zou de verdachte het feit eerder hebben gepleegd, waarbij een waarschuwing is gegeven. De officier van justitie heeft op grond van deze informatie een bevel gegeven tot aanhouding buiten heterdaad. Omdat het te prefereren was verzoekster eerst uit te nodigen vrijwillig op het bureau te komen, heeft de officier van justitie bij de afgifte van het bevel tot aanhouding de politie opgedragen verzoekster eerst te vragen vrijwillig aan het bureau te verschijnen."

De minister was van mening dat de klacht ongegrond is, omdat de officier van justitie onrechtmatig noch onbehoorlijk heeft gehandeld door verzoekster aan te merken als een persoon die verdacht wordt van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Dat is de grond waarop de officier van justitie de aanhouding buiten heterdaad kan bevelen dan wel toestaan. De afgifte van het bevel tot aanhouding was daarom conform de wettelijke voorschriften, aldus de minister.

Wat betreft de zorgvuldigheid van de beslissing merkte de minister het volgende op.

"... Daarnaast is de beslissing van de officier van justitie zeer begrijpelijk gezien de mededeling dat er sprake was van recidive, ondanks eerdere waarschuwingen. Voorts heeft de officier van justitie zorgvuldig gehandeld, door bij het bevel aanhouding expliciet te vermelden dat verzoekster eerst vrijwillig uitgenodigd diende te worden op het politiebureau. ..."

3. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde politieambtenaar K. het volgende:

"... In 2005 hadden wij een groot aantal zaken liggen waarvan de dader bekend was. De zaak waarin D. was betrokken behoorde ook tot deze groep zaken. Met betrekking tot al deze zaken heb ik contact opgenomen met N, officier van justitie. Ik heb de officier van justitie toestemming gevraagd voor aanhouding. Ik heb deze toestemming voor de zaak D. gekregen.

Ik heb gebeld met de officier van justitie omdat ik daar opdracht toe had. Het was niet mijn beslissing om toestemming voor aanhouding te vragen, hoewel ik het er zeker mee eens was. In de behandeling van deze groep zaken (waar de dader bekend was), werd per zaak bekeken of er tot aanhouding moest worden overgegaan. De districtschef had dit bepaald. Naar mijn weten waren de districtschef en ikzelf niet op de hoogte van het feit dat het een milieuactie betrof. Ook was niet bekend dat zij bij de gemeente had geklaagd en dat zij had aangegeven dat er handschoentjes werden weggehaald. Naar mijn weten waren wij dus

niet op de hoogte van de motieven van D. om de plastic handschoentjes te stelen. Ik was wel op de hoogte van de leeftijd van D. (op dat moment 69 jaar; N.o.).

Kortom, wij hadden een aangifte wegens diefstal, een verbaal van bevindingen van de collega uit Utrecht; een vastgestelde identiteit van de verdachte; diefstallen over een lange periode; en een aanzienlijke schadepost. Deze informatie is voorgelegd aan de officier van justitie. Volgens mij is haar leeftijd op dat moment ook vermeld. Er is niet met de officier gesproken over de reden van haar acties. Dit was niet bekend. Omdat D. geen antecedenten had, heeft de officier van justitie aangegeven dat er wél toestemming voor aanhouding buiten heterdaad gegeven werd, maar dat zij eerst vrijwillig ontboden diende te worden op bureau en dat zij aldaar diende te worden aangehouden. De officier heeft aldus een bevel tot aanhouden uitgevaardigd. ..."

Beoordeling

4. Het recht op persoonlijke vrijheid is gewaarborgd in de Grondwet en in mensenrechtenverdragen. In de wet is geregeld in welke gevallen de overheid een burger zijn vrijheid mag benemen. Zo biedt art. 54 Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) een wettelijke basis voor aanhouding van een verdachte. (zie Achtergrond onder 1, 2 en 3).

Bij uitoefening van zo'n bevoegdheid die inbreuk maakt op een grondrecht, moet het evenredigheidsvereiste in acht worden genomen. Dit houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Voor politie en justitie betekent dit ondermeer dat in een opsporingsonderzoek zo min mogelijk vrijheidsbenemende dwangmiddelen worden toegepast.

5. De Nationale ombudsman is het met de minister van Justitie eens dat de officier van justitie de bevoegdheid toekwam om de aanhouding van verzoekster te bevelen. Ter beoordeling is vervolgens of hij behoorlijk heeft gehandeld door aanhouding van verzoekster te bevelen, met dien verstande dat verzoekster eerst vrijwillig moest worden uitgenodigd op het bureau.

De Nationale ombudsman overweegt dat verhoor van verzoekster als verdachte nodig was in het kader van de opsporing en ter voorbereiding van een beslissing omtrent vervolging. Hij acht het juist dat de officier heeft bepaald dat verzoekster gelegenheid moest worden gegeven zich op uitnodiging te melden op het politiebureau opdat zij daar kon worden verhoord. Hij begrijpt het bevel tot aanhouding aldus, dat dit is gegeven voor het geval verzoekster aan de uitnodiging om naar het politiebureau te komen geen gehoor zou geven; een voorwaardelijk bevel dus.

Immers wat zou op het moment dat een verdachte op verzoek op een politiebureau verschijnt om te worden verhoord, een (deugdelijke) grond voor aanhouding kunnen zijn?

Aanhouding is een dwangmiddel dat wordt toegepast om een verdachte - die niet meewerkt - zo nodig met fysieke maatregelen te geleiden naar een plaats waar hij kan worden verhoord en anderszins onderzoek kan worden verricht, doorgaans een politiebureau. Zodra hij na aankomst aldaar is voorgeleid voor een hulpofficier van justitie eindigt de aanhouding. Aansluitend daaraan kan een verdachte op bevel van de hulpofficier worden opgehouden voor onderzoek.

6. De officier van justitie heeft er blijk van gegeven vrijheidsbeneming terughoudend toe te passen door een bevel om verzoekster aan te houden op de tweede plaats te zetten.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II. Ten aanzien van de aanhouding door de politie

Bevindingen

1. Verzoekster is van mening dat zij ten onrechte is aangehouden door de politie. Er was volgens haar geen reden om haar aan te houden. Zij klaagde in een eerder stadium bij de politie over de situatie omtrent de handschoentjes en de politie had toen niet gereageerd. Daarnaast had het voor de politie duidelijk geweest moeten zijn dat het haar niet om de handschoentjes ging, maar om het milieu. Toen zij werd uitgenodigd om naar het bureau te komen is haar niet duidelijk gemaakt dat zij zou worden aangehouden. Ze had het idee dat zij naar het bureau kwam om over de hele situatie te praten. Verzoekster was van mening dat haar van te voren verteld had moeten worden dat zij zou worden aangehouden.

2. In het kader van de interne klachtprocedure verklaarde K. op 5 april 2006 tegenover de klachtbehandelaar het volgende over het telefoongesprek met verzoekster, enkele dagen voor 4 oktober 2005. Hij belde haar op en legde haar uit dat zij verdacht werd van het wegnemen van handschoentjes. K. verklaarde dat verzoekster dit telefonisch heeft toegegeven. Ze wilde niet naar het bureau komen. Hij vertelde haar meerdere malen dat als ze niet naar het bureau zou komen, de politie haar zou komen halen. Volgens K. deelde hij verzoekster mee dat zij zou worden aangehouden als zij op het bureau komt. Verzoekster zei uiteindelijk dat ze naar het politiebureau zou komen. Tot slot is aan verzoekster verteld dat zij de handschoentjes mee naar het bureau diende te nemen, aldus K.

3. De korpsbeheerder schreef in zijn reactie op de klacht dat verzoekster door een van de betrokken ambtenaren is meegedeeld dat zij werd verdacht van diefstal en dat haar is verzocht zich te melden op het politiebureau. Volgens de korpsbeheerder kon verzoekster bevroeden dat zij zou worden aangehouden. Omdat er evenwel sprake is van een dusdanig verschil in perceptie van verzoekster en de betrokken ambtenaar tot het al dan niet aanhouden bij aankomst op het bureau, onthield de korpsbeheerder zich van een oordeel over de klacht.

4. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde K. op 5 juli 2007 ter zake het volgende.

"... Ik heb gebeld met D. om recht te doen aan het verzoek van de officier van justitie (om verdachte op vrijwillige basis uit te nodigen; N.o.). Ik kan me dit gesprek herinneren, maar niet tot in detail. Ik heb verteld dat ze verdacht werd van diefstal. Ik heb ook vermeld dat er toestemming was voor aanhouding buiten heterdaad en dat ze werd verzocht om vrijwillig op het bureau te verschijnen. D. gaf aan dat ze dit niet wilde doen. Ik heb haar toen meegedeeld dat ze thuis zou worden opgehaald als ze niet zou komen. D. heeft uiteindelijk aangegeven dan toch naar het bureau te komen. Ik weet zeker dat ik heb verteld dat ze op het bureau zou worden aangehouden. Ik weet dit omdat wij dit in die bewuste periode met meer verdachten hebben gedaan. Ik heb haar ook gevraagd of ze de plastic handschoenen nog had. Dit bevestigde ze. Ik heb gevraagd of ze deze wilde meenemen. Hierop zei ze dat wij ze maar moesten komen halen.

U vraagt mij of ik D. een schriftelijke bevestiging heb gestuurd van de afspraak voor het verschijnen op het bureau. Omdat ik haar gesproken had en zij duidelijk aangaf dat ze zou komen, heb ik hiervan geen schriftelijke bevestiging gestuurd. Het was misschien beter geweest als dit wel gedaan was geweest. In zo'n bevestigingsbrief zou duidelijk moeten staan dat iemand op het bureau wordt aangehouden. ..."

5. Q verklaarde op 5 juli 2007 aan onderzoekers van het bureau Nationale ombudsman dat hij niet betrokken was bij het verkrijgen van de toestemming tot aanhouden of het uitnodigen van D. K. droeg de zaak aan hem over toen dit al geregeld was.

Gevraagd naar het verloop van de aanhouding verklaarde hij als volgt:

Ik herinner mij dat D. 's ochtends rond 9:00 uur met haar echtgenoot naar het bureau is gekomen. Zij zat in de hal. Ik was voornemens om haar aan te houden. Ik heb mij voorgesteld en hun meegedeeld dat ik het onderzoek van K op mij genomen had.

Ik heb haar toen aangehouden. D. vond dit een rare gang van zaken en was ontsteld. Zij dacht dat ze op vrijwillige basis naar het bureau was gekomen. Ik heb haar verteld dat het geen vrijblijvende afspraak was. D. heeft op dat moment aangegeven dat dit voor haar niet duidelijk was. Zij had kennelijk het idee dat ze hier een gesprek zou hebben, ook met de beheerder van het tankstation. Ik weet niet waar dit vandaan komt. Ik heb haar gezegd dat dit een misverstand moest zijn.

Het aanhouden op uitnodiging aan het bureau is het beleid op het bureau. Omdat ik begrijp dat het woord aanhouding gevoelig ligt, heb ik haar duidelijk proberen te maken dat aanhouding een formaliteit was voor het doen van nader onderzoek omtrent de diefstallen, zoals het opnemen van haar verklaring.

U vraagt mij wat mij bekend was over de diefstal ten tijde van de aanhouding. Toen ik tot aanhouding overging was het mij bekend dat het ging om een milieuactie. In de overweging om tot aanhouding over te gaan, speelde het wel mee dat de doelstelling voor D. was een beter milieu te creëren. Maar dat betekende niet dat ik het strafbaar feit kon negeren.

U vraagt mij of er in dit geval een alternatief was voor aanhouden op bureau. Ik vind het een riskante overweging en het heeft niet mijn voorkeur maar het zou wel gekund hebben na overleg. Ik zal uitleggen waarom. In dit geval had het misschien wel gekund om niet tot aanhouding over te gaan, door bijvoorbeeld een gesprek te voeren.

Maar als je niet direct overgaat tot aanhouding dan kan de situatie ontstaan dat iemand op enig moment niet meer meewerkt aan het onderzoek en dat je alsnog over moet gaan tot aanhouding. Dit zou ik geen fair play vinden. Dan begint immers de termijn van zes uur voor verhoor te tellen op een punt dat er mogelijk al enige uren zijn doorgebracht met de persoon. Het is mij ook bekend dat onze chef gewoon wil hebben dat je iemand direct aanhoudt op het bureau.

U vraagt mij hoe ik zelf het uitnodigen op bureau zou hebben aangepakt. Zelf zou ik D. gebeld hebben met uitleg over de situatie en de bedoeling van haar komst naar het bureau. Ik zou om dit te bevestigen een brief hebben gestuurd. Deze brief zou vermelden dat er een bevel tot aanhouding buiten heterdaad ligt. In zo'n brief zou ik ook hebben aangegeven dat zij als verdachte is aangemerkt en dat het ter bureau verschijnen niet vrijblijvend is. Dit is om bij meerdere afzeggingen stappen te kunnen nemen. Dit is een standaard brief. Maar in deze brief staat niet expliciet dat iemand aangehouden zal worden omdat het doel van een ontbieding divers kan zijn. In dit geval had een brief ter bevestiging van de afspraak onduidelijkheid kunnen voorkomen. Ik vind persoonlijk dat iemand op de hoogte moet zijn van de intentie om aan te houden.

Ik was ervan op de hoogte dat zij niet hoefde te bekennen aangezien de zaak technisch rond was. Bij het verschijnen op bureau had D. een groot aantal doosjes plastic handschoentjes bij zich. Ook had zij al bekend tijdens het telefoongesprek met K.

Beoordeling

6. Hierboven is (onder I.4) het kader geschetst voor toetsing door de Nationale ombudsman van de behoorlijkheid van een aanhouding. Voor de aanpak door de politie in deze zaak betekent dit het volgende.

7. De Nationale ombudsman komt tot de conclusie dat op het moment van verzoeksters aankomst op het bureau de omstandigheden dusdanig waren dat hetgeen met haar komst werd beoogd, namelijk haar verhoren, kon worden gerealiseerd zonder dat daarvoor vrijheidsbeneming nodig was. Haar komst naar het bureau en - zoals verzocht - het

meebrengen van enkele dozen handschoentjes, wees op enige mate van bereidheid mee te werken. Bovendien was de zaak naar zeggen van de verhorend politieambtenaar al technisch rond; er was al voldoende bewijs verzameld. Een en ander betekende enerzijds aanwijzingen dat toepassing van dwangmiddelen om het verhoor daadwerkelijk te laten plaatsvinden niet nodig was en anderzijds dat het rond krijgen van de zaak niet afhing van het welslagen van het verhoor op die dag.

De Nationale ombudsman constateert dat er geen reden was om verzoekster aan te houden. Zij verscheen vrijwillig aan het bureau. De Nationale ombudsman is van mening dat als onderzoek mogelijk is zonder het doen van de aanhouding, dat daar de voorkeur naar uit dient te gaan. Er is geen beletsel om een verdachte te horen zonder deze verdachte eerst aan te houden. Dat wil niet zeggen dat er niet alsnog kan worden overgegaan tot aanhouding op het moment dat een verdachte niet langer meewerkt aan het onderzoek. Het bevel tot aanhouden is dan zagezegd 'een stok achter de deur'.

8. Van de zijde van de politie is hiertegen aangevoerd (door Q) dat het alsnog aanhouden van een verdachte tijdens verhoor geen fair play zou zijn omdat dit tot verlenging van de ophoudtermijn zou leiden. Dit is niet juist: de tijd die de verdachte al is verhoord op het moment dat hij wordt aangehouden moet worden afgetrokken van de termijn van maximaal 6 uren (zie Achtergrond onder 4).

Verder is betoogd dat de politie geen keus had om al dan niet aan te houden omdat sprake was van een bevel (en niet slechts toestemming) van de officier van justitie tot aanhouding. En Q heeft opgemerkt dat "de chef gewoon wil hebben dat je iemand direct aanhoudt".

De Nationale ombudsman vindt deze opvattingen onverenigbaar met het doel van aanhouding en met het uit het EVRM en het evenredigheidsvereiste voortvloeiende uitgangspunt dat vrijheidsbeneming door de politie tot een minimum beperkt blijft. Immers op het moment dat een verdachte zich meldt op het bureau om te worden gehoord, is het doel van aanhouding bereikt. Tot aanhouding kan wel in een later stadium aanleiding zijn, namelijk wanneer de verdachte aanstalten maakt het bureau te verlaten terwijl de politie zijn aanwezigheid nodig vindt voor het onderzoek. Het standaard aanhouden bij binnenkomst betekent ook in situaties waarin dat niet noodzakelijk is aanhouding en de nasleep daarvan: voorgeleiden, bevel ophouden voor onderzoek, en doorgaans ook wachten in een arrestantenruimte en insluitingsfouillering. De Nationale ombudsman acht dit onnodig bezwarend voor de burger.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Dit oordeel brengt mee dat de klacht over de duur van de vrijheidsbeneming eveneens gegrond is.

Omdat een terechte aanhouding voorwaarde is voor het toewijzen van een cel en het (voornemen tot) fouilleren, zijn ook de betreffende klachten gegrond. De Nationale ombudsman bespreekt ze hierna wel, echter zonder tot een oordeel over de behoorlijkheid te komen.

III. Ten aanzien van de duur van het vasthouden op het bureau

Bevindingen

1. Verzoekster beklagt zich over de lange duur van haar gedwongen verblijf op het politiebureau. In het kader van de interne klachtbehandeling verklaarde ze onder meer:

"Nadat Q mijn verklaring had opgenomen heb ik 's middags uren in dat kantoor gezeten zonder dat er iets gebeurde. De hele middag heb ik Q niet gezien. Uiteindelijk kwam de collega bij mij die eerder tegen Q had gezegd dat hij het niet kon maken om mij in die diepe kast op te sluiten. Die verbaasde zich erover dat ik nog steeds vastzat. Hij is vervolgens op zoek gegaan naar Q en toen werd ik om 16:00 uur naar huis gestuurd. Ik kreeg een dagvaarding mee."

2. De klachtencommissie stelde aan de hand van dossierstukken vast dat de heenzening om 15:31 uur was en niet om 14:30 uur. Verzoekster merkte daarover op dat de tijd van heenzening niet was 14:30 uur en ook niet 15:31 uur, maar 16:00 uur. Zij schreef dat 15:31 uur de tijd van de dagvaarding was.

R., de destijds betrokken hulpofficier, kon zich over de heenzening niets herinneren.

3. De korpsbeheerder achtte de klacht op dit punt gegrond overeenkomstig het advies van de klachtcommissie:

"De afhandelingstijd van deze zaak heeft de redelijkheid overschreden; evenals de wettelijke afhandelingstijd. Uit de dossierstukken blijkt namelijk dat de heenzening om 15:31 uur was; hierdoor is de wettelijke afhandelingstijd van 6 uur overschreden. Daarnaast is de commissie van mening dat gelet op de ingewikkeldheid en de duur van de zaak de afhandeling te lang heeft geduurd."

4. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman stelde de korpsbeheerder dat het bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politie laat zien dat verzoekster om 14:30 uur in vrijheid werd gesteld. De korpsbeheerder schreef verder:

"Aangezien de 6-uurstermijn voor verhoor aanvangt op het moment dat de hulpofficier van justitie besluit een verdachte op te houden voor onderzoek, is verzoekster binnen de 6-uurstermijn weer in vrijheid gesteld."

5. Q verklaarde tegenover onderzoekers van het bureau Nationale ombudsman het volgende:

"Het officiële verhoor startte rond 10:30 uur. Ik heb toen aangegeven dat ik een aantal dingen in een proces-verbaal wilde opnemen. Ik was ervan op de hoogte dat zij niet hoefde te bekennen aangezien de zaak technisch rond was. Ook had zij al bekend tijdens het telefoongesprek met K.: 'wat ik mij herinner is dat de feiten duidelijk waren. De goederen waren door D. naar het bureau gebracht'.

Na afloop van het opnemen van de verklaring ben ik gaan lunchen. Het verhoor had zo'n anderhalf uur geduurd. Zo rond 12:30 uur ben ik gaan lunchen met collega FD en hij kan dit desgewenst bevestigen. D. is op dat moment in de advocatenkamer gebleven. Zij is hier gebleven tot zij in vrijheid is gesteld.

U vraagt mij wat er in de tussenliggende periode is gebeurd. Ik heb overleg gehad met de hulpofficier van justitie. Ik kan mij niet meer herinneren of dit voor of na de lunch is geweest. Volgens mij vond er overleg plaats met de hulpofficier van justitie en de politieparketsecretaris. Het was bijvoorbeeld mogelijk dat er verder onderzoek gedaan moest worden. Ik heb toen samen met collega's ook alle doosjes handschoenen geteld. De politieparketsecretaris heeft ervoor gekozen om een dagvaarding op te stellen. Wat ik me kan herinneren is dat ik de politieparketsecretaris op enig moment telefonisch heb gevraagd wat de stand van zaken was. Gedurende het opstellen van de dagvaarding en het tellen van de doosjes handschoenen heeft D. in de advocatenkamer gezeten.

De hulpofficier heeft haar een aantal keren bezocht gedurende de middag. Hiervan was ik op de hoogte. U vraagt mij of ik D. na het opnemen van de verklaring op de hoogte heb gesteld van wat er nu ging gebeuren en waarop zij moest wachten. Ja, ik heb D. en haar echtgenoot na het opnemen van de verklaring uitgelegd waarom ze moest wachten. Ik heb verteld dat er overleg plaats zou vinden met de officier van justitie.

Het is volgens mij zo dat niemand onnodig langer hoeft te blijven. Het is echter wel zo dat een zaak getoetst moet worden door de hulpofficier van justitie voordat heenzending plaatsvindt. De hulpofficier van justitie had wellicht de vraag of inverzekeringstelling nodig was of dat er verder onderzoek noodzakelijk was. Het is onze werkwijze dat een verdachte na verhoor een dagvaarding in persoon krijgt uitgereikt. Dit proberen wij dus binnen de wettelijke periode van zes uur voor verhoor te doen. Zij heeft toen dus moeten wachten op het uitreiken van de akte van dagvaarding.

U vraagt mij naar het moment van heenzending. Ik merk op dat uit de stukken blijkt dat D. hierover klaagt. Echter, het is niet zo dat zij tot 16:00 uur heeft vastgezeten. Ik bestrijd dit. Ik weet zeker dat zij om 14:30 uur in vrijheid is gesteld en het bureau verlaten heeft. Dit blijkt uit de uitreiking van de akte van dagvaarding.

Beoordeling

7. De Nationale ombudsman bespreekt hier of de klacht betreffende de duur van het gedwongen verblijf op het bureau gegrond zou zijn geweest wanneer hij de aanhouding van verzoekster kort na aankomst op het bureau behoorlijk zou hebben geacht.

Het kader voor die beoordeling komt deels overeen met wat is beschreven onder II (recht op persoonlijke vrijheid, evenredigheidsvereiste); daarnaast is van belang artikel 61Sv waarin is bepaald - kort gezegd - dat een verdachte die is aangehouden (allereerst) maximaal 6 uur op een politiebureau mag worden opgehouden. Ten tijde van de aanhouding van verzoekster (4 oktober 2005) luidde de betreffende bepaling van het Wetboek van Strafvordering dat deze vrijheidsbeneming ten dienste van het onderzoek moet staan. Daaronder viel niet het uitreiken van een dagvaarding. Door een wetswijziging die op 1 november 2005 in werking trad, is de mogelijkheid gecreëerd het ophouden langer te laten voortduren (met nog steeds een maximum van 6 uur) met het oog op het overhandigen van stukken zoals de dagvaarding. (zie Achtergrond onder 3).

8. De Nationale ombudsman heeft ook na nadere vragen aan het regionale politiekorps, niet kunnen vaststellen op basis waarvan de klachtencommissie - en in haar voetspoor de korpsbeheerder - tot de conclusie kwam dat verzoekster om 15:31 uur is heengezonden. Hij heeft evenmin met zekerheid kunnen vaststellen of het gedwongen verblijf langer heeft geduurd dan de in de wet genoemde maximum tijd van 6 uren. Hij komt echter wel tot de conclusie dat, ook wanneer wordt uitgegaan van heenzending om 14:30 uur, het gedwongen verblijf op het bureau langer heeft geduurd dan nodig was. De Nationale ombudsman memoreert in dit verband dat de zaak niet ingewikkeld was, dat het een gepland verhoor was dat kort na aankomst van verzoekster had moeten beginnen, dat de woonsituatie van verzoekster geen aanleiding gaf te veronderstellen dat zij na vertrek van het bureau niet meer te traceren zou zijn voor eventuele nadere vragen.

Bovendien is verzoekster gedwongen om te blijven voor een ander doel dan waartoe een verdachte mocht worden opgehouden. Politieambtenaar Q heeft immers verklaard dat verzoekster heeft moeten wachten op uitreiking van de dagvaarding. Dat was ten tijde van de verzoeksters verblijf aan het bureau uitdrukkelijk geen grond voor vrijheidsbeneming.

Kortom, verzoekster is te lang op het bureau vastgehouden.

IV. Ten aanzien van het opsluiten/vasthouden op het bureau

Bevindingen

1. Verzoekster gaf aan niet te begrijpen waarom zij opgesloten moest worden. Zij ervoer de ophoudkamer als een donker hok en wilde hier niet in. Dit emotioneerde verzoekster heel erg en zij huilde. De betrokken ambtenaar plaatste haar vervolgens in een andere

kamer.

2. Tijdens de interne klachtprocedure verklaarde Q met betrekking tot de insluiting het volgende.

Inderdaad wilde ik haar in eerste instantie in een ophoudcel plaatsen. Hier ageerde ze enorm tegen. Een collega heeft toen gezegd: laten we haar maar niet in een verhoorkamer zetten. Deze collega was BR (die op dat moment hulpofficier van justitie was). Ik heb haar toen plaats laten nemen in het zogenaamde advocatenkamertje aan het einde van de cellengang. Ik heb zelfs de deur niet op slot gedaan voor haar.

3. In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman antwoordde de korpsbeheerder dat verzoekster is opgehouden voor onderzoek, in opdracht van de officier van justitie. Het is volgens de korpsbeheerder:

"... gebruikelijk dat een verdachte wordt geplaatst in een ophoudkamer in afwachting van een verhoor. In het geval van verzoekster is gekozen voor het ophouden in een advocatenkamer omdat zij een duidelijke aversie had laten blijken voor de ophoudruimte. ..."

Naar de mening van de korpsbeheerder werd hiermee duidelijk rekening gehouden met de beleving van verzoekster. De korpsbeheerder achtte dit klachtonderdeel ongegrond.

4. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde Q op dit punt:

Ik heb de hulpofficier gesproken voordat D. op het bureau was. Ik heb toen gevraagd of hij op een bepaald moment kon langskomen voor voorgeleiding. De hulpofficier is een tijdje na binnenkomst van D. erbij komen zitten. Dit was volgens mij rond 10:00 uur. (...) D. moest toen even in een van de ophoudcellen plaatsnemen. Ik heb haar daar naar toe geleid. Na tien stappen ging D. door het lint en riep 'ik ga daar niet in'. Ik heb geprobeerd om haar te kalmeren. Er is toen besloten door de hulpofficier of mijzelf om D. terug te leiden in de advocatenkamer. Ik weet niet meer wie precies deze beslissing heeft genomen. Ik was niet blij met deze oplossing aangezien ik niet wist wie op haar zou letten.

Beoordeling

5. Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat bestuursorganen aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die afhankelijke positie, op die bestuursorganen zijn aangewezen. Tot die zorg behoort de onderbrenging van een arrestant in een geschikte ruimte.

6. Een aangehouden verdachte wordt in een politiebureau ingesloten in een daarvoor bestemde ruimte op momenten dat hij niet wordt verhoord. Zou de Nationale ombudsman de aanhouding behoorlijk hebben gevonden dan zou de Nationale ombudsman in principe

behoorlijk hebben geacht dat aanstalten werd gemaakt om verzoekster tijdens het wachten op vervolgstappen in een daarvoor bestemde ophoudkamer of arrestantenverblijf te plaatsen.

De Nationale ombudsman heeft echter geoordeeld dat de aanhouding in dit geval niet behoorlijk was; verzoekster had niet hoeven worden ingesloten. Vermelding verdient dat de insluiting niet is doorgezet omdat de betrokken ambtenaar zich invoelend heeft opgesteld en hiermee is tegemoetgekomen aan de angst en/of onbehagen bij verzoekster.

V. Ten aanzien van het fouilleren

Bevindingen

1. Toen Q verzoekster wilde insluiten, gaf hij aan een vrouwelijke collega de opdracht om haar te fouilleren. Verzoekster vindt dit onterecht. Verzoekster is uiteindelijk niet gefouilleerd omdat de vrouwelijk collega aangaf dit niet noodzakelijk te vinden.
2. In reactie op de opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman, antwoordde de korpsbeheerder dat het gebruikelijk is dat verdachten die in een ophoudruimte worden ingesloten, gefouilleerd worden. Wat betreft de korpsbeheerder deed het feit dat verzoeker in een niet afsluitbare ruimte zonder direct toezicht werd geplaatst daaraan niet af. De korpsbeheerder achtte het klachtonderdeel ongegrond.
3. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde Q dat hij een vrouwelijke collega heeft gevraagd om D. te fouilleren. Hij was niet blij om achteraf vast te stellen dat dit niet is gebeurd. Het is immers zijn verantwoordelijkheid om voor haar zorg te dragen en hij wilde niet dat zij zichzelf wellicht in gevaar zou brengen.

Beoordeling

4. Fouillering vormt een inbreuk op het grondrecht op onaantastbaarheid van het lichaam dat is gewaarborgd in verdragen en in de Grondwet. Voor zo'n inbreuk is een wettelijke basis vereist. Artikel 9 Politiewet biedt die grondslag voor de zogenaamde insluitingsfouillering; dat is de fouillering door een politieambtenaar van iemand die aan wie zijn vrijheid is ontnomen op een politiebureau. Deze fouillering behoort tot de normale procedure bij insluiting.

Omdat de aanhouding niet behoorlijk is bevonden ontbrak echter de grond voor fouillering.

5. Het fouilleren van D. zou hebben gepast in de door de politie gekozen aanpak van aanhouden en ophouden voor onderzoek. De voorgenomen fouillering is overigens niet doorgegaan: een politiemedewerkster heeft oog gehad voor de bijzonderheden van de situatie op dat moment.

VI. Ten aanzien van het stilzitten

Bevindingen

1. Verzoekster moest na afloop van het verhoor plaatsnemen in een kamer of kantoorruimte. Zij klaagt erover dat Q haar zei dat zij op haar stoel moest blijven zitten, zich niet mocht bewegen, niet aan de tafel en de computer mocht komen, en dat terwijl ze daar heel lang alleen heeft moeten wachten.

2. Uit de stukken van de interne klachtbehandeling blijkt het volgende.

Een aangehouden verdachte wordt normaal gesproken naar een ophoudkamer in de cellengang gebracht. Verzoekster ging daartegen tekeer, zij wilde dat hok, zoals ze het vertrek noemt, niet in. Daarop heeft R., de betrokken hulpofficier van justitie, voorgesteld om haar te laten plaatsnemen in een wat grotere ruimte (kantoortje) in de cellengang. Deze wordt ook wel verhoorkamer of, vanwege een eerdere bestemming, de advocatenkamer genoemd. In die kamer staat een losse tafel met stoelen en een computer. De ruimte werd niet afgesloten of was niet afsluitbaar. R. verklaarde dat aan verzoekster is uitgelegd dat ze niet weg mocht lopen. In reactie op de verklaring van R., schreef Q aan de voorzitter van de klachtcommissie onder meer dat geen direct toezicht mogelijk was, dat hij het een noodoplossing met een risico vond om D., die zo emotioneel was, daar te laten plaatsnemen. Hij vond de locatie, zeker in de situatie van D., ongeschikt.

3. In reactie op de door de Nationale ombudsman voorgelegde klacht antwoordde de korpsbeheerder dat verzoeker in een niet afsluitbare ruimte werd geplaatst. Haar werd gevraagd om daar te blijven zitten. Het is geenszins de bedoeling geweest dat verzoekster zich niet meer zou mogen bewegen, maar wel dat zij in die kamer zou blijven zitten. De korpsbeheerder merkte nog op dat desondanks verzoekster later op de gang is gesignaleerd. De korpsbeheerder achtte dit klachtaspect ongegrond.

4. Q verklaarde tegenover onderzoekers van het bureau Nationale ombudsman het volgende.

Ik heb bij het verlaten van de advocatenkamer tegen haar zoiets gezegd als 'blijft u hier even zitten en komt u nergens aan dan gaan we straks verder'. Ik heb niet tegen D. gezegd dat ze moest stil zitten of niet mocht bewegen. Ik wel gezegd dat ze nergens aan mocht komen en niet rond mocht lopen.

Beoordeling

5. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen.

6. Doorgaans wordt een (aangehouden) verdachte op het bureau ingesloten op momenten dat hij niet wordt verhoord. In dit geval is, rekening houdend met de reactie van verzoekster, ervoor gekozen om verzoekster plaats te laten nemen in een ruimer vertrek dat niet werd afgesloten.

De Nationale ombudsman kan op basis van het onderzoek niet vaststellen wat daarbij precies is gezegd tegen verzoekster. De lezingen van Q en verzoekster daarover lopen uiteen. Welke ook precies de bewoordingen zijn geweest, de Nationale ombudsman is het met de korpsbeheerder eens dat de bedoeling van Q niet is geweest dat D. zich niet mocht bewegen. Hij overweegt verder dat dit een redelijke interpretatie is die ook voor verzoekster, eventueel na verloop van enige tijd, duidelijk zal zijn geweest.

Gelet op de toelichting die Q naderhand heeft gegeven, vindt de Nationale ombudsman het overigens zeer wel denkbaar dat Q verzoekster op een strenge toon of dwingende wijze heeft toegesproken. Dat is echter onvoldoende om te concluderen dat sprake is van een niet behoorlijke bejegening. Deze instructie werd immers gegeven in een situatie waarin verdachten doorgaans het verlaten van een min of meer kaal vertrek fysiek onmogelijk wordt gemaakt en kwam als het ware in de plaats daarvan.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

VII. Ten aanzien van een dreigement om haar huis te doorzoeken

Bevindingen

1. Nadat verzoekster is heengezonden met een dagvaarding bracht haar echtgenoot nog een zak met handschoenen naar het politiebureau. Deze heeft hij aan Q gegeven. Q zou op dat moment met een huiszoeking hebben gedreigd. Q dacht dat zij thuis nog veel meer handschoenen zouden moeten hebben. Hij zei dat hij huiszoeking wilde komen doen maar dat het hek altijd op slot zat. Haar echtgenoot zei toen dat hij dan maar rond moest rijden. Q vroeg toen of haar echtgenoot het hek open wilde zetten, aldus de lezing en de klacht van verzoekster.

2. Q verklaarde tegenover de klachtonderzoeker van het korps dat hij niet met een huiszoeking heeft gedreigd.

"Op het moment dat men tegen mij zei dat ze alle handschoenen ingeleverd hadden heb ik hier op vertrouwd. Ik heb geen huiszoeking overwogen. Ik heb gezegd: 'Ik neem aan dat dit alles is, anders zou ik huiszoeking moeten doen en dat is niet de bedoeling'."

De klachtencommissie zag geen reden om hieraan te twijfelen en adviseerde de klacht ongegrond te verklaren. De korpsbeheerder achtte de klacht ongegrond.

3. In reactie op dit onderdeel van de klachtformulering schreef de korpsbeheerder de Nationale ombudsman het volgende. Gelet op de beschikbare informatie is ook hier sprake van een verschil van perceptie tussen verzoekster en beklaagde ten aanzien van het al dan niet dreigen met een doorzoeking in de woning van verzoekster. Om deze reden onthield de korpsbeheerder zich van een oordeel op dit punt.

4. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman verklaarde Q onder meer:

"U vraagt mij te reageren op de klacht dat ik bedreigd zou hebben met een huiszoeking. Dit heb ik niet gedaan. Dat kan technisch ook niet het geval zijn. Als ik een huiszoeking zou willen doen, zou dat niet meer kunnen als de dagvaarding al is uitgereikt. Het had alleen gekund als D. in bewaring was gesteld. Er was wel een discrepantie tussen het aantal doosjes wat mee werd genomen naar het bureau en het aantal dat in de aangiftes stond. Ik heb daar nog over gesproken met de beheerder van het tankstation. Die gaf aan dat er een schatting was gemaakt over het aantal doosjes. Ik heb op basis van de aantallen in de aangiftes wel aan de echtgenoot van D. gevraagd of dit alles was. Ik heb haar gezegd dat ik niet te beroerd was om thuis langs te gaan om overige gestolen handschoentjes op te halen. Volgens mij heeft D. het woord huiszoeking zelf in de mond genomen. U wijst mij op de zin die ik volgens het klachtrapport zou hebben gezegd 'Ik neem aan dat dit alles is, anders zou ik huiszoeking moeten doen en dat is niet de bedoeling'. Het woord huiszoeking heb ik misschien in de mond genomen maar ik heb het zeker niet gezegd zoals het staat in het rapport van de klachtencommissie. Ik kan dat niet zo gezegd hebben. Ik vind de bewoording van de klachtencommissie op dit punt ongelukkig en geen goede weergave van mijn woorden of de toon waarop ik mijn woorden heb gebruikt. U vraagt mij ook of ik ooit langs haar woning ben gereden. Dit is niet het geval. Ik heb later ook gezien dat haar woning niet aan de straat ligt."

Beoordeling

5. De lezingen van verzoekster en politieambtenaar Q staan tegenover elkaar. De Nationale ombudsman heeft ook na horen van Q geen omstandigheden aangetroffen op grond waarvan aan de lezing van de een meer geloof zou moeten worden gehecht dan aan die van de ander. Hij heeft dus niet kunnen vaststellen wat er precies is gezegd tegen verzoekster (of haar echtgenoot).

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel over dit klachtonderdeel.

VIII. Ten aanzien van het lunchen met de beheerder van het tankstation

Bevindingen

1. Verzoeksters echtgenoot stelde dat hij politieambtenaar Q op 4 oktober 2005 zag lunchen met de beheerder van het tankstation. Verzoekster vond dat er hier sprake is van

belangenverstrengeling.

2. De korpsbeheerder gaf in reactie op deze klacht aan dat niet onomstotelijk is vastgesteld dat Q heeft geluncht met de beheerder van het tankstation. In het kader van de klachtprocedure binnen het korps heeft Q ontkend dat dit is gebeurd. Om deze reden achtte de korpsbeheerder de klacht ongegrond.

3. Tegenover onderzoekers van het Bureau Nationale ombudsman heeft Q een en ander verklaard over de gang van zaken rond aanhouding en verhoor van D. Zo vertelde hij dat hij na het opnemen van de verklaring van D. rond 12:30 uur is gaan lunchen met collega F. Hij is naar het winkelcentrum gelopen om daar een broodje te kopen.

Vervolgens zijn de verschillende klachtonderdelen met Q doorgenomen. Op de vraag of Q is gaan lunchen met de beheerder van het tankstation antwoordde hij dat dit niet waar is. De beheerder is volgens Q later op de dag wel op het bureau geweest. Q verklaarde dat hij is gaan lunchen met collega F.

4. In reactie daarop liet verzoekster nog weten dat de beheerder al om 9 uur 's ochtends op het bureau was en dat haar man de beheerder samen met Q heeft zien vertrekken.

Beoordeling

5. Op basis van de bevindingen acht de Nationale ombudsman het niet aannemelijk dat de betrokken ambtenaar heeft geluncht met de beheerder van het tankstation. De klacht mist feitelijke grondslag.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie - van het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding buiten heterdaad - is ongegrond.

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht is

gegrond ten aanzien van het aanhouden, wegens schending van het vereiste van evenredigheid en

als uitvloeisel daarvan:

gegrond ten aanzien van het noodzakelijk achten om verzoekster in een arrestantenverblijf vast te houden,

gegrond ten aanzien van de duur van de aanhouding,

gegrond ten aanzien van het willen fouilleren.

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht is ongegrond ten aanzien van het lunchen met de beheerder van het tankstation.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel over de klacht betreffende het dreigen met een huiszoeking.

Onderzoek

Op 16 januari 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw D. te Nieuwegein met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Utrecht, werd op 9 februari 2007 een onderzoek ingesteld.

In de loop van het onderzoek bleek het noodzakelijk om ook een gedraging van de betrokken officier van justitie te beoordelen. Daarom werd zowel de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Utrecht als de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Betrokken ambtenaren K en Q zijn op 5 juli 2007 gehoord door onderzoekers van het Bureau Nationale ombudsman. Officier van justitie N. werd over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Hij maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder, de minister van Justitie en verzoekster de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De officier van justitie en betrokken ambtenaar K. deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De minister van Justitie en de korpsbeheerder berichtten dat het verslag hen geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reacties van verzoekster en betrokken ambtenaar Q gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Verzoekschrift met bijlagen.

Brief van de gemeente Nieuwegein aan verzoekster, van 20 april 2005.

Brief van verzoekster aan de klachtencommissie, van 11 januari 2007.

Interne klachtbehandeling.

klachtrapportage van 24 mei 2006, waaronder verhoor van K., Q en RB en interview met verzoekster .

aanvullende verklaring van Q van 19 oktober 2006.

advies van de klachtencommissie van 7 december 2006.

oordeel van de korpsbeheerder in de interne klachtbehandeling van 4 januari 2007.

Onderzoek Nationale ombudsman

reactie van de korpsbeheerder van 27 maart 2007.

verklaring van K. van 5 juli 2007.

verklaring van Q van 5 juli 2007.

reactie van de minister van Justitie van 14 augustus 2007.

commentaar op zijn verklaring van Q van 18 september 2007.

brief aan betrokken ambtenaar Q van 14 januari 2008 omtrent zijn gewijzigde verklaring.

Informatie beschikbaar gesteld door het regionale politiekorps Utrecht.

BPS registraties (processen-verbaal van aangifte, eigen waarneming bevindingen, aanhouding, verhoor en invrijheidstelling.

Akte van uitreiking dagvaarding.

Bewijs van ontvangst doosjes handschoenen.

Correspondentie tussen verzoekster en klachtrapporteur.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 15, eerste lid:

"Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen."

2. Europees verdrag voor de rechten van de mens

Artikel 5

"1. Een ieder heeft recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon. Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in de navolgende gevallen en overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure..."

3. Wetboek van Strafvordering

Artikel 54, eerste lid

"Ook buiten het geval van ontdekking op heeter daad is de officier van justitie bevoegd den verdachte van eenig strafbaar feit waarvoor voorloopige hechtenis is toegelaten, aan te houden en naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen."

Artikel 61 (zoals dat luidde op 4 oktober 2005), eerste en tweede lid

"1. Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

2. Indien de ophouding met het oog op het vaststellen van de identiteit plaatsvindt, kan ten aanzien van een verdachte ten aanzien van wie verdenking bestaat terzake van een strafbaar feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten de in het eerste lid genoemde termijn van zes uren, op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, in het belang van het onderzoek eenmaal met ten hoogste zes uren worden verlengd."

Artikel 61 (zoals dat luidt sinds 1 november 2005), eerste en derde lid

"1. Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de

verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

3. Ophouding als bedoeld in het eerste en tweede lid vindt plaats in het belang van het onderzoek, waaronder mede wordt verstaan het belang van het aan de verdachte in persoon uitreiken van mededelingen over de strafzaak."

4. Corstens : "Het Nederlands strafprocesrecht", 5e druk, par. 14.8

"Het geval kan zich voordoen dat de verdachte vrijwillig bij de politie is verschenen om zich te laten verhoren. In processen-verbaal wordt wel gesproken over uitnodigen of ontbieden ter verhoor. Als de verdachte op een gegeven moment wenst te vertrekken, zal hij slechts kunnen worden tegengehouden indien aan de voorwaarden voor aanhouding is voldaan. Als hij bijvoorbeeld verdacht is van een enkele dagen tevoren gepleegde verkeersovertreding, ontbreekt een titel voor aanhoudingen: er is immers geen sprake meer van heterdaad en het betreft een overtreding.

Hem zal dan niets in de weg mogen worden gelegd indien hij reeds voor of tijdens het verhoor aanstalten maakt te vertrekken. Als de titel voor aanhouding er wel is, zullen de uren gedurende welke hij reeds is verhoord, moeten worden afgetrokken van de maximale termijn van zes uren."